

APSTIPRINU

Kultūras ministre D. Melbārde

2015.gada 20 nov.

**Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. –2020. gadam “Radošā
Latvija”**

**Arhīvu nozares stratēģija
Dokumentu un arhīvu pārvaldība. Nacionālais
dokumentārais mantojums**

**Rīga
2015**

Satura rādītājs

1. Ievads	3
2. Esošās situācijas raksturojums	3
2.1. Nozares raksturojums	3
2.2. Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējuma galvenie secinājumi	4
2.3. Esošās situācijas raksturojums un risināmas problēmas	5
2.4. Nozares stipro un vājo pušu analīze (SVID)	9
3. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem	11
4. Virsmērķis un prioritātes	12
4.1. Virsmērķis	12
4.2. Virsmērķa sasniegšanai tiek noteiktas šādas prioritātes:	12
4.3. No SVID analīzes izrietošie stratēģiskie uzdevumi	13
5. Rīcības virzieni un uzdevumi prioritāšu un politikas mērķu sasniegšanai	15
5.1. Veidot labvēlīgu vidi NDM papildināšanai, saglabāšanai un pieejamībai sabiedrībai, attīstot LNA kā klientorientētu tiešās pārvaldes iestādi, kurai ir vadošā loma dokumentu un arhīvu pārvaldībā publiskajā sektorā un kura sniedz plašu e-pakalpojumu klāstu.	15
<i>Politikas un darbības rādītāji</i>	16
5.2. Integrēt NDM izmantošanu izglītības programmu īstenošanā un nodrošināt profesionālās pilnveides iespējas dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistiem	22
<i>Politikas un darbības rādītāji</i>	23
5.3. Veicināt uzņēmējdarbību, radot priekšnoteikumus, lai NDM kļūtu par brīvā laika platformu un to aktīvi izmantotu zinātnes un inovatīvu produktu attīstībai	25
<i>Politikas un darbības rādītāji</i>	26
5.4. Nodrošināt līdzvērtīgu LNA pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā	27
<i>Politikas un darbības rādītāji</i>	27
6. Plānotā nevalstisko organizāciju (NVO) iesaiste Arhīvu nozares stratēģijas 2015.–2020. gadam īstenošanā	30
7. Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība	31

1. Ievads

Arhīvu nozares attīstības stratēģija (turpmāk – stratēģija) ir vidējā termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka nozares mērķus un prioritātes laika periodam līdz 2020. gadam. Stratēģija izstrādāta līdztekus „Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.– 2020. gadam “Radošā Latvija” (turpmāk – „Radošā Latvija”) veidošanas procesam. Stratēģija tiks izmantota kā resurss „Radošās Latvijas” īstenošanas detalizētai plānošanai visā to darbības periodā.

Stratēģijas īstenošanai nepieciešamais finansējums plānots, prognozējot optimistisku valsts ekonomikas attīstību, tādēļ to faktiskā īstenošana var nenotikt plānotajā apmērā, bet gan atbilstoši valsts budžeta iespējām tikt nodrošināta kārtējam gadam piešķirtā finansējuma ietvaros. Tas tiks pieprasīts saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 29. jūlija rīkojumu Nr. 401 „Par kultūrpolitikas pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam "Radošā Latvija". Stratēģija apstiprināta Arhīvu padomes 2015. gada 3. jūnijā sēdē, prot. Nr.2.

2. Esošās situācijas raksturojums

2.1. Nozares raksturojums

Arhīvu nozari veido Latvijas Nacionālais arhīvs (turpmāk – arī LNA), kā arī Latvijas Arhīvistu biedrība (turpmāk – arī LAB), institūciju arhīvi un privātie arhīvi.

LNA ir kultūras ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā. LNA savā darbībā ievēro Arhīvu likumu, Valsts pārvaldes iekārtas likumu un citus normatīvos aktus. Tā darbība aptver visu valsts teritoriju. LNA darbību uzsāka 2011. gada 1. janvārī, apvienojot 18 valsts arhīvu sistēmas iestādes.

LNA misija ir nodrošināt nacionālā dokumentārā mantojuma (turpmāk – arī NDM) uzkrāšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrības interesēs. NDM ir valsts funkciju īstenošanas procesā un Latvijas teritorijā dzīvojušo indivīdu darbības rezultātā radušies dokumenti, neatkarīgi no to rašanās laika un veida, kas kalpo kā darbības pierādījums un palīdz aizsargāt katra atsevišķa indivīda, cilvēku kopas un visas sabiedrības kopumā tiesības un nodrošina tās darbības kontinuitāti. NDM ir nacionālā kultūras mantojuma sastāvdaļa un nozīmīgs avots katra individuālajai un nacionālajai identitātei.

LNA īsteno NDM uzkrāšanu, uzskaiti un glabāšanu, nodrošina dokumentu pieejamību un izmantošanu, popularizēšanu un sabiedrības informēšanu, izsniedz arhīva izziņas, apliecinātas dokumentu kopijas, izrakstus un norakstus, uzrauga dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības ievērošanu institūcijās, sniedzot tām metodisko palīdzību un veicot pārbaudes dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā. LNA funkcijas noteiktas Arhīvu likuma 20. pantā un uzdevumi noteikti Ministru kabineta 2010. gada 28. decembra noteikumos Nr. 1234 "Latvijas Nacionālā arhīva nolikums".

2014. gadā uzsākta privāto arhīvu akreditācija. Uz 01.09.2014. bija akreditēti četri privātie arhīvi. Šie arhīvi sniedz pakalpojumus privātpersonām un institūcijām arhīvu pārvaldībā – dokumentu izvērtēšanu, aprakstīšanu un glabāšanu.

2.2. Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējuma galvenie secinājumi

Iepriekšējā plānošanas perioda nozares politika ir balstīta uz kultūrpolitikas pamatnostādņēm „Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.–2015. gadam. Nacionāla valsts” (turpmāk – Vadlīnijas). Vadlīnijās noteikto mērķu sasniegšanai īstenoti šādi uzdevumi:

- 1) izstrādāts jauns Arhīvu likums, kas būtiski paplašinājis arhīvu funkcijas, definējot arhīvu vietu un lomu dokumentu pārvaldībā;
- 2) veikta valsts arhīvu sistēmas reorganizācija – apvienojot arhīvus, izveidots Latvijas Nacionālais arhīvs, rezultātā centralizējot atbalsta funkcijas, samazinot administratīvos izdevumus un uzlabojot pakalpojumu kvalitāti iedzīvotājiem (vienas pieturas aģentūras principa ieviešana izziņu sagatavošanā, procedūru un prasību unifikācija dažādās struktūrvienībās (arhīvos) u.c.). Līdzīga centralizācija notiek arī citās valstīs arhīvu jomā, kas parāda vispārējo tendenci uz resursu centralizāciju, ko lielā mērā ietekmē informāciju tehnoloģiju attīstība un ietekme uz darba kultūru;
- 3) izveidota "Vienotā valsts arhīvu informācijas sistēma (turpmāk – VVAIS)", tajā ietverot arī risinājumus elektronisko dokumentu saglabāšanai. Sistēmas ieviešana ikdienas darbā un elektronisko dokumentu saglabāšanas nodrošināšana ir viens no galvenajiem uzdevumiem arī nākamajā plānošanas periodā izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Divu plānoto uzdevumu izpildi būtiski ietekmējusi valsts finanšu krīze. Uzsākto darbu pie arhīvu nozares cilvēkresursu kvalitātes uzlabošanas, sakārtojot atalgojuma sistēmu un paplašinot profesionālās kvalifikācijas celšanas iespējas, pārtrauca algu samazinājums un amata

vietu likvidācija, kā rezultātā tika zaudēti ļoti daudzi arhīvu nozares profesionāļi un tika būtiski kavēta nozares attīstība. Šī uzdevuma realizācija ir kritiska nozares attīstībai arī nākamajā plānošanas periodā.

Ļoti smagi finanšu krīze ietekmēja arī arhīvu infrastruktūras attīstību. Jāsecina, ka infrastruktūra laika posmā no 2008. gada. līdz 2012. gadam tika degradēta – nebija iespējams veikt pat kārtējos pasākumus ēku uzturēšanai un drošībai, tāpēc arhīvu infrastruktūras modernizācija saglabājas kā viens no galvenajiem uzdevumiem nākamajā periodā.

2.3. Esošās situācijas raksturojums un risināmas problēmas

Iedzīvotāju interešu aizsardzībā un mūsu laikmeta pilnvērtīgā atspoguļošanā ļoti liela nozīme ir NDM papildināšanai ar autentiskiem un ticamiem dokumentiem ar arhīvisko vērtību. Tehnoloģiju straujā attīstība nepārprotami rada pārmaiņas arī NDM veidošanā, saglabāšanā un pieejamībā.

Attīstoties e-pārvaldei, būtiski pieaug elektronisko dokumentu īpatsvars, tādēļ viena no galvenajām risināmajām problēmām ir elektronisko dokumentu tveršanas un pieejamības nodrošināšana ilgtermiņā. Institūcijas, veidojot savas informācijas sistēmas, neskatoties uz esošo normatīvo regulējumu, ļoti reti savlaicīgi konsultējas ar LNA par šo sistēmu izvērtēšanu

Kā rezultātā no nav iespējams izgūt pastāvīgi un ilgstoši glabājamus dokumentus, vai to izguve prasa papildus izmaksas. Strauji attīstoties tehniskajām iespējām, institūcijas savas darbības dokumentēšanai arvien vairāk izmanto arī video, skaņas un foto dokumentus, bet neietver tos savās lietu nomenklatūrās un neplāno to nodošanu LNA glabāšanā, bet šo dokumentu atlase pastāvīgā glabāšanā ir nozīmīga institūcijas darbības, kā arī sociālās vēstures kopumā pilnvērtīgai un vispusīgai atspoguļošanai.

Pēdējos gados ir pieaudzis negatīvo izziņu skaits par darba gaitām, jo LNA nav nodoti dokumenti. Dokumenti nav nodoti galvenokārt reorganizējoties un likvidējoties padomju okupācijas perioda, kas nebija arhīvu uzraudzībā, starprepublikāniskajām iestādēm, starpresoru iestādēm, kā arī pirmajiem kooperatīviem un privātajiem uzņēmumiem. LNA nav arī ziņu par šo iestāžu tiesību un saistību pārņemējiem.

Kļūt par klientorientētu iestādi, kas piedāvā plašu, ērti pieejamu un mūsdienīgu pakalpojumu klāstu, ir viena no LNA pēdējo gadu darbības prioritātēm. Ir ieviests vienas pieturas aģentūras princips pieprasījumu pieņemšanā un izziņu sagatavošanā. LNA lasītavu maksas un bezmaksas pakalpojumi rada plašas iespējas dažādos veidos izmantot NDM. ERAF

projekta „Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas 2. kārtā” ietvaros ir izveidoti vairāki arhīva e-pakalpojumi: sociāli tiesisko arhīva izziņu, papīra dokumentu kopiju, audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu kopiju pieprasīšana un saņemšana, reģistrācija un arhīva dokumentu pasūtīšana darbam arhīva lasītavā.

Tomēr joprojām vairāki faktori ierobežo kvalitatīvu un visiem vienlīdzīgi pieejamu arhīva pakalpojumu sniegšanu.

- LNA lasītavas nav pieejamas vakara stundās un brīvdienās, to tehniskais aprīkojums ir nepietiekams, ir ierobežotas iespējas informācijas meklēšanai arhīva iekšējā tīklā un internetā.
- LNA klientu apkalpošanas centri un lasītavas fiziski nav pieejamas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Nevienā no LNA ēkām nav nodrošināta pilnīga vides pieejamība personām ar kustību, redzes, dzirdes vai garīga rakstura traucējumiem, 5 arhīva ēkās tā ir nodrošināta daļēji (uzbrauktuves ir pārāk stāvas, durvīm ir sliekšņi, nav zvana pogu palīdzības izsaukšanai utt.). Trūkst arī informatīvo materiālu, kas speciāli veidoti cilvēkiem ar redzes un garīga rakstura traucējumiem. Tādējādi šie cilvēki tiek diskriminēti, jo viņiem ir liegta reāla iespēja izmantot arhīva pakalpojumus klātienē, veikt pētniecisko darbu arhīva lasītavās, kā arī strādāt LNA.
- LNA portāls un jaunizveidotie e-pakalpojumi nav pieejami cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Nepieciešams izveidot viegli lasāmas un saprotamas sadaļas par galvenajām tēmām un pakalpojumiem LNA portālā, kā arī izstrādāt portāla versiju vājredzīgajiem.
- E-pakalpojumi ir tikko izstrādāti un nav pieredzes to izmantošanā.

NDM ir līdz šim nepietiekami novērtēts resurss tautsaimniecības attīstībai, zinātniskiem pētījumiem un kultūras industrijām, jo nozares resursu (personāla, finanšu) trūkums līdz šim liedzis sniegt potenciālajiem izmantotājiem gan saturā, gan tehniski daudzveidīgi paplašinātu informāciju par LNA glabāto NDM. Arhīva pakalpojumu jomā pieaug pieprasījums pēc digitālā satura, tādēļ LNA arvien lielāku resursu iegulda arhīva dokumentu un to aprakstu digitalizācijā, datubāzu un elektronisku reģistru veidošanā un to pieejamības nodrošināšanā virtuālajā telpā. Jaunas iespējas šajā jomā paver Vienotā valsts arhīvu informācijas sistēma, kuras 2. kārtas rezultāti tiek ieviesti LNA darbā. LNA uzkrātā pieredze papīra, audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitalizācijā var noderēt arī citu atmiņas institūciju kompetences paaugstināšanai. Ievērojama auditorija sabiedrībā arvien plašāku interesi izraisošajai dzimtas vēstures pētniecībai

izmanto LNA portālā pieejamo ģenealoģisko dokumentu datubāzi “Raduraksti”. LNA kā starptautiskā arhīvu projekta APEX dalībnieks piedalās Eiropas arhīvu portāla izstrādē un satura piegādē gan Eiropas arhīvu portālam, gan Eiropas kultūras vērtību digitālajai krātuvei EUROPEANA.

Tomēr, lai nodrošinātu efektīvas NDM meklēšanas iespējas un pilnvērtīgu tā satura pieejamību virtuālajā telpā, jāatrisina virkne problēmu:

- LNA rīcībā esošie resursi nav pietiekoši VVAIS uzturēšanai un attīstīšanai.
- Lielākā daļa arhīva meklēšanas līdzekļu – arhīva apraksti, uzskaites saraksti, arhīva fondu rokasgrāmatas, ceļveži, rādītāji, arhīva fondu vēsturiskās izziņas, dokumentu tematiskie un priekšmetu katalogi, ir papīra formā un nav pieejami tiešsaistes režīmā. To pārvēršanai digitālā formā nepieciešami ievērojami resursi.
- Arhīvā uzkrātie kino dokumenti ir nolietoti un sliktā kvalitātē (krāsu zudumi, fiziski bojājumi, ārējās vides ietekme), kas negarantē to izmantošanas kvalitāti un saglabāšanas iespējas ilgtermiņā. Strauji samazinās video filmu kvalitāte un turpmāko 5–7 gadu laikā tās būs neatgriezeniski zudušas. Arhīvā esošā digitalizācijas iekārta nespēj nodrošināt augstvērtīgas kvalitātes kopiju veidošanu, nav iespējams nodrošināt kino dokumentu restaurāciju nepieciešamajos apjomos.
- Neskatoties uz digitalizācijas apjomu un procesa nozīmības pieaugumu kultūras mantojuma iestādēs, Latvijā nav vienota digitalizācijas kompetences centra, kas sniegtu metodisku un praktisku atbalstu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabātājiem.
- Ģenealoģisko dokumentu datubāze „Raduraksti”, ko plaši izmanto dzimtas vēstures pētniecībai, ir tehnoloģiski novecojusi, tās piedāvātās meklēšanas iespējas ir ierobežotas, nav rīku lietotāju iesaistīšanai un aktīvas atgriezeniskās saites veidošanai. LNA ir izveidotas vairākas citas datubāzes, kas satur ģenealoģiskos datus, bet tās nav pieejamas virtuālajā telpā.
- Dokumenti, kas veido vienu kopumu, var glabāties dažādās vietās. Privātpersonas savus privātos dokumentu var nodot dažādām institūcijām, saskaņā ar šobrīd nozaru darbību regulējošā likuma „Arhīvu likums” nostādni pagarināts dokumentu glabāšanas laiks institūcijās līdz nodošanai valsts glabāšanā, kā arī attīstās privātie arhīvi un daudzveidīgojas visu kultūras iestāžu darbība, tai skaitā arī vēsturiski būtiska satura dokumentu uzkrāšanā. Šos dokumentus, līdzīgi kā vēsturiski sadalītās kolekcijas (piem., Melngalvju sabiedrības arhīvu) var apvienot virtuālajā telpā.

NDM saglabāšana ir viena no galvenajām LNA funkcijām. Ņemot vērā ierobežotos finanšu līdzekļus, ir svarīgi noteikt prioritātes un neatliekamos darbus, lai darbība nebūtu haotiska un reaģējoša uz apstākļiem, bet proaktīva. Strauji aug dokumentu izmantošana, tādēļ arvien lielāku nozīmi iegūst dokumentu nodrošinājuma un izmantošanas kopiju veidošana. Arvien pieaugošo mikrofilmu izgatavošanas izmaksu dēļ, nepieciešams pārdomāt un pārskatīt esošo nodrošinājumu kopiju veidošanas politiku.

Viens no NDM saglabāšanas priekšnosacījumiem ir atbilstošas arhīvu ēkas. Latvijas Nacionālais arhīvs ir izvietots 23 ēkās visā Latvijas teritorijā. Vecākā no LNA rīcībā esošajām ēkām – LNA administrācija, būvēta 1640. gadā, jaunākā – pieņemta ekspluatācijā 1985. gadā. Tikai viena LNA ēka (Bezdelīgu ielā 1) ir celta kā arhīva būve, pārējās ēkas ir pielāgotas arhīva vajadzībām. Ēkas ir sliktā tehniskā stāvoklī, ar lielu nolietojumu un tās nav rekonstruētas. Vairākas LNA izmantotās ēkas tiek nomātas no privātīpašnieka vai atrodas uz privātās zemes, līdz ar to ir problemātiska šo ēku sakārtošana un tehniskā stāvokļa uzlabošana.

Lielākajā daļā LNA ēku ir energoefektivitātes problēmas. Tikai divās no LNA ēkām šobrīd ir īstenoti Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekti, kas būtiski uzlabojuši to tehnisko stāvokli un energoefektivitāti.

Ēku infrastruktūra – apkures, ventilācijas, elektroapgādes un ūdensapgādes sistēmas ir novecojušas un nolietojušās. Ikgadējās ugunsdrošības pārbaudes uzrāda nopietnas arhīvu ugunsdrošības problēmas – nav ierīkotas ugunsgrēka atklāšanas sistēmas, nedarbojas automātiskās ugunsdzēsšanas sistēmas u.c.

Nākamā lielā LNA infrastruktūras problēma ir glabātavu piepildījums. Vidēji valstī aizpildīti ir 93,4% no glabātavu platībām. Atsevišķās ēkās (Bezdelīgu ielā 1, Rīgā, Slokas ielā 16, Rīgā, Ata ielā 1, Rīgā, Pils ielā 86, Ventspilī) piepildījums sasniedzis 99–100%. Nerisinot šo problēmu, jau tuvāko gadu laikā LNA nevarēs pieņemt valsts glabāšanā dokumentus no institūcijām Rīgā un Rīgas reģionā, kā arī Kurzemē.

LNA reģionālās struktūrvienības – zonālie valsts arhīvi, arvien aktīvāk piedalās sava reģiona kultūras un radošajās aktivitātēs. Organizējot arhīva dokumentu izstādes, atvērto durvju dienas, izglītojošus pasākumus un mācību ekskursijas vietējai sabiedrībai, kā arī piedaloties reģionālo televīziju un radio raidījumu sagatavošanā, ZVA piedalās konkrētās vietas identitātes, atpazīstamības un piederības sajūtas radīšanā un stiprināšanā. Tomēr būtisks traucēklis ZVA iniciatīvām ir to infrastruktūras stāvoklis. Arhīvu telpas ir nolietotas, nepievilcīgas, trūkst mūsdienīgu telpu arhīva izglītības pasākumu un izstāžu organizēšanai, kā arī moderna izstāžu un

prezentāciju aprīkojuma. Nepieciešamas investīcijas arhīvu infrastruktūras sakārtošanā, izstāžu/mācību telpu iekārtošanā, aprīkojuma modernizācijā, sekmējot arhīvu konkurētspēju un jaunu pakalpojumu veidošanu.

Valsts finanšu krīze ir atstājusi graujošu ietekmi uz cilvēkresursiem. Lai arī atlīdzība pamazām tuvojas pirmskrīzes atlīdzībai un vidējai atlīdzībai valstī, tomēr joprojām atalgojuma ziņā ir ļoti grūti konkurēt ar citiem darba devējiem par labiem darbiniekiem laikmetā, kad ļoti strauji aug prasības pēc augsti kvalificētiem speciālistiem visās ar arhīvniecību saistītajās specialitātēs, jo īpaši informācijas tehnoloģiju jomā. Pieprasījums pēc kvalificētiem speciālistiem ir augsts, daudzi labākie speciālisti ir pārgājuši darbā uz privāto sektoru. Arī institūcijās trūkst kvalificētu dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistu.

Profesionālā pilnveide un attīstība, pieredzes apmaiņa un kopīga problēmu risināšana (lobēšana ES līmenī) nav iespējama arī bez aktīvas darbības starptautiskajās organizācijās, ko bremzē finanšu resursu trūkums organizāciju dalības maksām.

2.4. Nozares stipro un vājo pušu analīze (SVID)

Stiprās puses:

- Sakārtota dokumentu un arhīvu pārvaldības normatīvā bāze.
- Nodrošināta pakalpojumu un resursu pieejamība visā Latvijas teritorijā.
- Optimizētas bijušo valsts arhīvu sistēmas iestāžu funkcijas un uzdevumi.
- NDM veido daudzveidīgs un bagāts dokumentu klāsts.
- Uzlabota klientu apkalpošana, īstenojot vienas pieturas aģentūras principu realizāciju pieprasījumu pieņemšanā un sociāli tiesisko arhīva izziņu sagatavošanā.
- Nodrošināta iespēja attālinātiem genealoģijas pētniekiem izmantot projekta “Raduraksti” rezultātā izveidoto digitalizēto dokumentu datubāzi. „Raduraksti” veicina arī interesi par NDM.
- Atbildīgs un pieredzējis personāls.
- Iegūta nozīmīga pieredze un rezultāti NDM digitalizācijā.

Vājās puses:

- Nepietiekams valsts budžeta līdzekļu apjoms NDM uzkrāšanai, saglabāšanai un pieejamībai LNA (finansējums ir nepietiekams visu funkciju veikšanai, infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai, kā arī personāla atlīdzībai).
- Nav veikta dokumentu izvērtēšana pa nozarēm informācijas dublēšanās novēršanai.
- Nepietiekams digitāli pieejamo resursu daudzums tiešsaistē.

- LNA izvietots vairāk kā 20 ēkās, kurās pēdējos desmit gadus nav veikti kapitālie ieguldījumi.
- Pārslogotas LNA dokumentu glabātavas. LNA glabātavu vidējais noslogojums 2013. gadā sasniedza 94,4 %, bet atsevišķiem arhīviem tas bija vēl lielāks: Latvijas Valsts vēstures arhīvam – 99%, Personālā dokumentu valsts arhīvam – 99,6% un Latvijas valsts arhīvam – 96,7%.
- Nepietiekams dokumentu izmantošanas kopiju apjoms, kā rezultāts ir arhīva dokumentu fiziska nolietošānās un fiziskā stāvokļa pasliktināšanās.
- Ierobežoti resursi klientu apkalpošanas uzlabošanai LNA lasītavās vakara stundās un brīvdienās.
- Nepietiekams LNA darbinieku kvalifikācijas līmenis dokumentu un arhīvu pārvaldībā IT jomā un darbā ar elektroniskajiem dokumentiem.
- Nepietiekami apzināti un zinātniskajā aprītē iesaistīti privātarhīvi (piem., sabiedrisko un reliģisko organizāciju arhīvi) un institūciju arhīvi.

Iespējas:

- Pretendēt uz ES struktūrfondu un citu ES fondu līdzekļiem arhīva ilgtspējas attīstībai.
- Izstrādāt un iesniegt projektus VKKF.
- Piedalīties starptautisko profesionālo organizāciju kopējos projektos arhīvu nozarē.
- Iesaistīties ES valstu kopējos projektos dokumentu pārvaldības un saglabāšanas jautājumos, normatīvo aktu datubāzes izveidē, Eiropas arhīvu tīkla izveidē par vienotu tiešsaistes pieeju meklēšanas līdzekļiem, dokumentiem u.c.
- Izmantot jaunāko tehnoloģiju iespējas jaunu digitālo pakalpojumu radīšanā.
- Stiprināt sadarbību ar augstskolām pētniecības veicināšanai arhīvniecībā.
- Veicināt NDM atkalizmantošanu jaunu produktu radīšanā.
- Veicināt savstarpējo sadarbību ar institūcijām.

Draudi:

- Straujā un nepārtrauktā IT attīstība, kas būtiski ietekmē e-pārvaldes attīstību, ienesot jaunas darbības formas (attālinātais darbs, mobilas iekārtas darba vides organizācijā, tīklošana u.c.) un prasības darbā ar dokumentiem un informāciju (atvērtie dati, lielie dati utt.).
- Novecojuši normatīvie akti par informācijas sistēmu un elektronisko dokumentu nodošanu valsts glabāšanā, kā arī nenoteiktība elektroniskā paraksta ieviešanā valsts pārvaldē un neprognozējama elektronisko dokumentu apjomu pieņemšana glabāšanā.
- Neprognozējama likvidējama (maksātnespējīgo) un reorganizējama institūciju un privāto tiesību subjektu dokumentu pieņemšana.
- Augsts dokumentu fiziskas bojāejas risks nesakārtoto drošības pasākumu dēļ.
- Neprognozējamās normatīvo aktu izmaiņas citās valstīs, kas ietekmē sociāli tiesisko arhīva izziņu pieprasījuma apjomu.

- LNA finansiālo resursu samazinājums, tajā skaitā, personāla atalgojumam un infrastruktūras uzlabošanai, pazemina darbinieku motivāciju efektīvam darbam.
- Nepalielinot valsts budžeta dotācijas LNA personāla atalgojumam, funkciju veikšanai un uzturēšanas izdevumu segšanai, tiks sasniegta arhīva darbības kritiskā robeža. Nepietiekama cilvēkresursu apjoma dēļ tiks apdraudēta pilnvērtīga institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldība, kā arī dokumentu preventīvā saglabāšana. Neattīstot vidējas pakāpes profesionālo izglītību, netiks nodrošināta līdzvērtīga, kvalitatīva
- pakalpojumu sniegšana visās arhīvu nozares institūcijās, it īpaši privātarhīvos.

3. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem

Stratēģijas mērķi un uzdevumi izstrādāti, balstoties uz šādiem politikas plānošanas dokumentiem:

- **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam** (apstiprināta LR Saeimas plenārsēdē 2010. gada 10. jūnijā).
- **Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam** (apstiprināts LR Saeimas plenārsēdē 2012. gada 20. decembrī), (turpmāk – arī NAP).
- **Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam “Radošā Latvija”**(apstiprināta ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 401 2014. gada 29. jūlijā).

Politikas dokumenti, ar kuriem veidojama sinerģija:

- Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam (apstiprinātas ar MK 2013. gada 14. oktobra rīkojumu Nr.468).
- „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018. gadam” (apstiprinātas ar MK 2011. gada 20. oktobra rīkojumu Nr.542).
- Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam (apstiprinātas ar MK 2013. gada 28. decembra rīkojumu Nr.685).
- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.–2019. gadam (apstiprinātas ar MK 2013. gada 29. oktobra rīkojumu Nr.496).
- Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam (apstiprinātas LR Saeimas plenārsēdē 2014. gada 22. maijā).

Izstrādājot nozares stratēģiskos mērķus ņemti vērā arī šādi ES līmeņa dokumenti:

- Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei” (apstiprināta Eiropas Savienības Padomē 2010. gada 17. jūnijā).
- Eiropas Savienības Padomes Ieteikums par prioritāriem pasākumiem sadarbības stiprināšanai Eiropas arhīvu jomā: (2005/835/EK) un progresu ziņojumi.
- Digitālā programma Eiropai (Komisijas paziņojums Eiropas parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai 2010. gada 16. maijā).

Arhīvu nozares stratēģija ir cieši saistīta ar „Radošās Latvijas” Digitālā kultūras mantojuma stratēģiju (atsevišķi uzdevumi prioritāšu sasniegšanai ir ietverti abās stratēģijās labākai uzdevumu konteksta sapratnei).

4. Virsmērķis un prioritātes

4.1. Virsmērķis

Mērķtiecīgi uzkrāts un saglabāts NDM, kas atspoguļo visus Latvijas sabiedrībā notiekošos procesus, un kam ir nodrošināta zināšanu sabiedrības prasībām adekvāta pieejamība un izmantošana valsts un visas sabiedrības interesēs, sekmējot sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu, valsts un pašvaldību institūciju operatīvu darbību, uz zināšanām balstītu industriju attīstību un konkurētspēju, izglītības iespēju paplašināšanu, zināšanu un prasmju līmeņa celšanu.

4.2. Virsmērķa sasniegšanai tiek noteiktas šādas prioritātes:

1. Veidot labvēlīgu vidi NDM papildināšanai, saglabāšanai un pieejamībai, *attīstot LNA kā klientorientētu tiešās pārvaldes iestādi, kurai ir vadošā loma dokumentu un arhīvu pārvaldībā publiskajā sektorā un kura sniedz plašu e-pakalpojumu klāstu.*
2. Integrēt NDM izmantošanu izglītības programmu īstenošanā un nodrošināt profesionālās pilnveides iespējas dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistiem.
3. Veicināt uzņēmējdarbību, radot priekšnoteikumus, lai NDM kļūtu par brīvā laika platformu un to aktīvi izmantotu zinātnes attīstībai un inovatīvu produktu attīstībai radīšanai.
4. Nodrošināt līdzvērtīgu LNA pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā.

4.3. No SVID analīzes izrietošie stratēģiskie uzdevumi

Stratēģija: kombinēt stiprās puses un iespējas

- Turpināt pilnveidot NDM pieejamību, izmantojot Latvijas un ārvalstu finanšu instrumentus LNA dokumentu digitalizēšanai, ievērojot sabiedrības intereses un vajadzības.
- Nodrošināt pilnvērtīgu VVAIS moduļu izmantošanu LNA sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un labas pārvaldības principu nostiprināšanai LNA.
- Attīstīt arhīva personāla specifisko zināšanu, pieredzes un prasmju pārmantojamības iespējas un metodes.
- Veidot LNA kā pievilcīgu pētniecības vietu augstskolu studentiem, kā arī veicināt to iesaistīšanu pētniecībā arhīvniecības jomā.

Stratēģija: vājās puses pārvērst iespējās

- Turpināt un pilnveidot LNA un augstskolu sadarbību lietišķo pētījumu veikšanā arhīvniecībā, vispusīgas, uz zinātniskiem pamatiem balstītas NDM uzkrāšanas politikas izveidei.
- Mērķtiecīgi apzināt visas iespējas papildus līdzekļu ieguvei LNA funkciju un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai no ES struktūrfondiem un citiem finanšu avotiem.
- Sadarboties ar privāto sektoru, nodrošinot informācijas apmaiņu par to rīcībā esošajiem dokumentiem ar arhīvisku vērtību.
- Organizēt LNA darbinieku kvalifikācijas celšanas kursus darbam ar dokumentiem digitālajā vidē, izmantot pārrobežu sadarbības projektu un tīklu iespējas arhīvu darbinieku pieredzes apmaiņai un sadarbībai ar arhīviem citās valstīs.

Stratēģija: izmantot stipro pušu priekšrocības, mazinot draudus

- Turpināt pilnveidot pakalpojumus, paplašinot pakalpojumu pieejamības un izmantošanas iespējas, nodrošinot fizisku pieeju arhīviem cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Veikt dokumentu (t.sk. elektronisko, foto, skaņas un audiovizuālo) pieņemšanu no uzraudzībā esošajām institūcijām un regulāri izvērtēt uzkrāto NDM.
- Apzināt dokumentāros avotus par Latviju un tās iedzīvotājiem, bagātinot NDM ar ārpus Latvijas Republikas esošā Latvijas vēsturiskā mantojuma dokumentiem vai to kopijām, t.sk. risinot NDM atgūšanas jautājumus.
- Nodrošināt jaunu vērtību radīšanu NDM jomā, veidojot dokumentālas liecības un fiksējot valsts un sabiedrības dzīves norises.

Stratēģija: izsargāties no draudiem, mazinot vājo pušu ietekmi

- Plānot un īstenot regulāras investīcijas NDM saglabāšanā, pētniecībā un restaurācijā, kā arī arhīvu tehniskajā aprīkojumā.
- Ar VVAIS starpniecību saziņu un darba jautājumus starp arhīviem kārtot digitālajā vidē, modernizēt institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzības darbu.
- Mērķtiecīgi un prioritāri nodrošināt konkurētspējīgu atbildīgam un profesionālam darbam motivējošu arhīvu darbinieku atalgojumu un ar sociālajām garantijām (veselības apdrošināšana) motivējošu darba vidi.
- Veikt LNA ārējās komunikācijas, sabiedriskā tēla, saiknes ar sabiedrību un informācijas aprites uzlabošanas pasākumus arhīvu nozares autoritātes stiprināšanai.

5. Rīcības virzieni un uzdevumi prioritāšu un politikas mērķu sasniegšanai

5.1. Veidot labvēlīgu vidi NDM papildināšanai, saglabāšanai un pieejamībai sabiedrībai, attīstot LNA kā klientorientētu tiešās pārvaldes iestādi, kurai ir vadošā loma dokumentu un arhīvu pārvaldībā publiskajā sektorā un kura sniedz plašu e-pakalpojumu klāstu.

Prioritāte atbilst „*Radošajā Latvijā*” izvirzītajam stratēģiskajam mērķim *Kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos*, kas paredz nostiprināt un palielināt Latvijas kultūras kapitāla vērtību un veicināt iespējami lielākas sabiedrības daļas līdzdalību un iekļaušanos kultūras procesos, rīcības virzieniem „*Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai, mantoto kultūras vērtību saglabāšanai un pieejamībai*”, „*Kultūras institūciju un mediju iesaiste auditorijas paplašināšanā, veicinot sabiedrības ieinteresētību kultūras procesos*”, „*Latvijas kultūras ciešāka iesaiste starptautiskajos kultūras procesos un sadarbības tīklos, veicinot kultūras diplomātijas attīstību*” un „*Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība*”.

Prioritāte saskaņota ar:

- Latvija2030 prioritātēm *Kultūras telpas attīstība, Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā, Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība*
- NAP prioritātes *Tautas saimniecības izaugsme* rīcības virziena *Izcila uzņēmējdarbības vide* mērķim *Izveidot izcilu uzņēmējdarbības vidi, optimāli samazinot administratīvo slogu, ēnu ekonomikas īpatsvaru tautas saimniecībā, kā arī korupciju, nodrošinot prognozējamu nodokļu politiku, uzlabojot tieslietu sistēmas darbību, kā arī paaugstinot valsts pārvaldes darbības efektivitāti*, rīcības virziena *Energoefektivitāte un enerģijas ražošana* mērķim *Nodrošināt tautas saimniecībai nepieciešamo energoresursu ilgtspējīgu izmantošanu, veicinot resursu tirgu pieejamību, sektoru energointensitātes un emisiju intensitātes samazināšanos un vietējo atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanos kopējā patērētajā apjomā, fokusējoties uz konkurētspējīgām enerģijas cenām*, prioritātes *Cilvēka drošumspēja* rīcības virziena *Cienīgs darbs* mērķiem, rīcības virziena *Kompetenču attīstība* mērķi *Attīstīt pieaugušo izglītību, veicinot cilvēka darba produktivitātes pieaugumu atbilstoši darba tirgus prasībām*, prioritātes *Izaugsmi atbalstošas teritorijas* rīcības virzienam *Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana* mērķim *Kultūras kapitālresursu ilgtspējīga izmantošana*.

Risināmās problēmas un rīcības virzieni

- Mērķtiecīga NDM papildināšana ar autentiskiem un ticamiem dokumentiem ar arhīvisko vērtību un institūciju uzraudzības pilnveide izcilas institūciju darbības vides veidošanai
- kontroles pilnveide izcilas institūciju darbības vides veidošanai
- NDM pieejamības un atpazīstamības nodrošināšana zināšanu sabiedrības veidošanai
- NDM saglabāšana un ilgtspējīgas infrastruktūras izveide
- LNA iesaiste starptautiskajos kultūras procesos
- LNA kompetenču attīstība un kapacitātes paaugstināšana

Politikas un darbības rādītāji

Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība (2008)¹	2015	2017	2020
Nodrošināta labvēlīgas vides veidošana kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai, kā arī jaunu vērtību radīšanai	Latvijas Nacionālā arhīvā glabājamo vienību pieaugums – gadā	742 000	250 000	250 000	250 000
	Restaurēto vienību skaits	873	2 200	2 200	2 200
Nodrošināta kultūras institūciju un mediju iesaiste auditorijas paplašināšanā, veicinot sabiedrības ieinteresētību un līdzdalību kultūras procesos	Apmeklējumu skaits (t.sk. portāla)	316 530	450 000	950 000	1 350 000

¹ Valsts arhīvu sistēmas iestāžu rādītāji

Nodrošināta Latvijas kultūras līdzdalība starptautiskajos kultūras procesos un sadarbības tīklos, sekmēta kultūras diplomātijas attīstība	Iemaksas starptautiskajās organizācijās (skaits)	7	4	6	6
Sekmēta cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība	NVO līdzdalība politikas veidošanā (līdzdalība% no ministrijas organizēto konsultatīvo sanāksmju un darba grupu skaita)	-	70	70	70

Rīcības virzienu ietvaros veicamie uzdevumi un aktivitātes

	Uzdevumi	Galvenās aktivitātes	Izpildes termiņi	Atbildīgās institūcijas	Iesaistītās institūcijas	Papildus finansējuma apjoms, euro	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Mērķtiecīga NDM papildināšana ar autentiskiem un ticamiem dokumentiem ar arhīvisko vērtību							
1.1..	Veikt dokumentu (t.sk. elektronisko, foto, skaņas un audiovizuālo) pieņemšanu no uzraudzībā esošajām institūcijām	NDM zinātniski pamatota uzkrāšanas plāna izstrāde un dokumentu pieņemšana no institūcijām, t.sk. elektronisko dokumentu pieņemšana;	2015.–2020.	LNA	KM	3 065 300* (t.sk. jaunu glabātavu ierīkošana un aprīkošana)	valsts budžeta finansējums
		sistemātiska uzkrātā NDM atkārtota izvērtēšana;	2015.–2020.	LNA	KM		valsts budžeta finansējums
		dokumentāro avotu par Latviju un tās iedzīvotājiem apzināšana, “ArchLetonics” veidošana, NDM bagātināšana, iegūstot ārpus Latvijas Republikas esošā Latvijas vēsturiskā mantojuma dokumentus vai to kopijas, t.sk. NDM atgūšanas jautājumi.	2015.–2020.	LNA	KM	197 000*	valsts budžeta finansējums
1.2.	Nepieļaut vēstures “melno caurumu” veidošanos – nepieļaut informācijas bojāeju, kura nepieciešama iedzīvotāju sociālo tiesību nodrošināšanai, t.sk. sociālās apdrošināšanas iemaksām pirms 1996. gada	institūciju un privāto tiesību juridisko personu glabāšanā esošo PSRS perioda dokumentus apzināšana un arhīviski vērtīgo dokumentu pieņemšana LNA;	2020	LNA	KM	42 700*	valsts budžeta finansējums
		privātpersonu dokumentu ar arhīvisko vērtību pieņemšanu valsts glabāšanā to likvidācijas vai darbības pārtraukšanas gadījumā.	2015.–2020.	LNA	KM		valsts budžeta finansējums
1.3.	Īstenot sistemātisku institūciju uzraudzību tā, lai pareizi organizēta dokumentu un arhīvu pārvaldība tajās, būtu efektīvs rīks pārvaldības procesu uzlabošanā:	normatīvās bāzes regulāra aktualizēšana un tehnisko standartu izveide autentisku un ticamu elektronisko dokumentu pārvaldībai un saglabāšanai no to radišana brīža, kā arī dokumentu digitalizācijas procesam	2015.–2020.	LNA	visas institūcijas		valsts budžeta finansējums

		vienas pieturas aģentūras principu ievērošana LNA saziņā ar institūcijām un attālināto konsultāciju un nepieciešamo saskaņojumu nodrošināšanā institūcijām;	2015.–2020.	LNA	visas institūcijas		valsts budžeta finansējums
		LNA kā elektronisko dokumentu saglabāšanas kompetences centra attīstīšana sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Rīgas Tehnisko Universitāti, u.c.	2015.–2020.	LNA	LU, RTU, Arhīvistu biedrība		valsts budžeta finansējums
1.4.	Veikt profesionālu dokumentu izvērtēšanu, ar mērķi novērst dokumentu dublēšanos pārvaldes iestāžu dokumentos, izslēdzot arhīviski nevērtīgu dokumentu arhivēšanu un samazinot administratīvo slogu institūcijām un privātpersonām:	tipveida dokumentu glabāšanas termiņu paraugsarakstu un nozaru tipveida paraugklasifikācijas shēmas pa nozarēm; izstrāde un to publiskās pieejamības nodrošināšana;	2015.–2020.	LNA	visas institūcijas		valsts budžeta finansējums
		ES finansēto projektu dokumentācijas izvērtēšana, lai noteiktu kritērijus un kārtību to pieņemšanai glabāšanā LNA vai atlasei iznīcināšanai;	2015.–2020.	LNA	visas institūcijas		
		institūciju IT sistēmu izvērtēšana.	2015.–2020.	LNA	visas institūcijas		
1.5.	Nodrošināt jaunu vērtību radīšanu NDM jomā	dokumentālo liecību, fiksējot valsts un sabiedrības dzīves norises, veidošana	2015.–2020.	LNA			valsts budžeta finansējums
2. rīcības virziens – NDM saglabāšana un ilgtspējīgas infrastruktūras izveide							
2.1.	Veikt regulāru NDM saglabāšanas apstākļu monitoringu un preventīvus pasākumus	LNA dokumentu saglabāšanas politikas izstrāde un īstenošana;	2015. 2015.–2020.	LNA		1 874 500*	valsts budžeta finansējums, ES struktūrfondi un programmas
		arhīva dokumentu nodrošinājuma fonda un izmantošanas fonda sistemātiska papildināšana.	2015.–2020.	LNA			valsts budžeta finansējums
		pedalīšanās mūsdienīga kultūras mantojuma saglabāšanas vadlīniju izstrādē un labās prakses popularizēšanā	2015.–2016.	KM	LNA, LAB, LRB		valsts budžeta finansējums

2.2.	Nodrošināt ēku un glabātavu atbilstību starptautiskajiem standartiem:	jaunu glabātavu izveidošana (celtniecība) reģionālajās struktūrvienībās un esošo ēku modernizācija, drošības sistēmu izveide;	2015.–2020.	VNĪ	LV, KM, VARAM, FM	~400 700 ^{2*}	valsts budžeta finansējums, ES struktūrfondi un programmas
		ēku apsekošana un energoefektivitātes audits un ēku siltināšana;	2015–2020	VNĪ	LV, KM, VARAM, FM	~1 724 800*	valsts budžeta finansējums, ES struktūrfondi un programmas
		Latvijas Nacionālā arhīva Rīgas reģiona centra izveidošana Rīgas pilsētas degradētajā teritorijā Skandu ielā 14, Rīgā	2018-	VNĪ	LV, KM, VARAM, FM	5 000 000* (1. kārtā)	valsts budžeta finansējums, ES struktūrfondi un programmas

3. rīcības virziens – NDM pieejamības un atpazīstamības nodrošināšana zināšanu sabiedrības veidošanai							
3.1.	Izmantot NDM saliedētas, uz zināšanām balstītas sociālās atmiņas veidošanai	publikāciju un izstāžu veidošana	2015.–2020.	LNA	NVO, KM (citas atmiņas institūcijas), IZM		Kohēzijas politikas fondu, valsts budžeta un privātais finansējums
		piederības Latvijas kultūras telpai stiprināšana, veidojot tematiskas publikācijas un izstādes par sabiedrībai aktuālām tēmām;	2015.–2020	LNA	NVO		valsts budžeta finansējums, privātais finansējums
		Latvijas valsts simtgadei veltītu dokumentu krājumu sagatavošana un izstāžu veidošana;	2018	LNA	KM, atmiņas institūcijas, LU	42 700	valsts budžeta finansējums (VKKF), privātais finansējums
		LNA simtgadei veltītas konferences rīkošana, izdevuma sagatavošana un izstādes veidošana.	2019			28 450	valsts budžeta finansējums (VKKF), privātais finansējums

² Neskaitot Daugavpils ZVA rekonstrukciju

* iezīmētais finansējums Radošā Latvija 1. prioritāte 1. rīcības virziens 1.2.5. punkts

3.2.	Regulāri izdot nozares profesionālo izdevumu „Latvijas Arhīvi” un tā pielikumus		2015.–2020.	LNA		11400/gadā	valsts budžeta finansējums (VKKF)
3.3.	Nodrošināt regulāru arhīvu nozares procesu un auditorijas izpēti un	Arhīvu nozares statistikas pārskatu? veidošana un pieejamības nodrošināšana, saturiski un tehnoloģiski attīstot Latvijas digitālo kultūras karti (www.kulturaskarte.lv)	2015.–2020.	LNA			valsts budžeta finansējums
4. rīcības virziens – LNA iesaiste starptautiskajos kultūras procesos							
	Īstenot starptautisko sadarbību	- Dalības starptautiskās organizācijās un to projektos (ICCROM, SAP, DLM Forums, EBNA((ES Nacionālo arhīvu vadītāju padome)), <i>Baltic Heritage Network</i>, utt.) un pieredzes apmaiņas citu valstu nacionālajos arhīvos nodrošināšana. - Latvijas prezidentūras ES arhīvu nozares pasākumu organizācijas nodrošināšana	visu periodu	LNA			valsts budžeta finansējums
			2014.–2015.	KM, AM, EK	KM, LNA		valsts budžeta finansējums
5. rīcības virziens - LNA kompetenču attīstība un kapacitātes paaugstināšana							
5.1.	Īstenot efektīvas LNA cilvēkresursu attīstības stratēģijas īstenošanu, darbinieku motivācijas paaugstināšanu	- LNA strādājošo vidējā atalgojuma atbilstības valsts sektorā strādājošo vidējai darba samaksai valstī nodrošināšana; - sociālo garantiju bāzes veidošana	2015.–2020.	KM	FM, KM, MK	569 150/gadā**	valsts budžeta finansējums
			2015.–2020.	MK		50 000/gadā	valsts budžeta finansējums
5.2.	Attīstīt darbinieku profesionālo pilnveidi	- kompetenču modeļa izstrāde un ieviešana; - regulāru kvalifikācijas celšanas semināru rīkošana; - apaļo galdu diskusiju par aktuālajiem jautājumiem organizēšana; - jauno darbinieku ievadkursa izstrādāšana un regulāra organizēšana.	2014.	LNA		27 360***	valsts budžeta finansējums
			2015.–2020.	LNA			valsts budžeta finansējums
			visu periodu	LNA			valsts budžeta finansējums

** iezīmētais finansējums Radošā Latvija 1. prioritātē 4. rīcības virziens 4.1.1. punkts

*** iezīmētais finansējums Radošā Latvija 2. prioritātē 4. rīcības virziens 4.1.1. punkts

5.2. Integrēt NDM izmantošanu izglītības programmu īstenošanā un nodrošināt profesionālās pilnveides iespējas dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistiem

Prioritāte atbilst „Radošajā Latvijā” stratēģiskajam mērķim *Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība*, kas paredz sekmēt daudzveidīgu, kvalitatīvu un pieejamu kultūrizglītības piedāvājumu nacionālās identitātes stiprināšanai un radošas ekonomikas izaugsmei, kā arī veicināt personības radošuma attīstību visos izglītības līmeņos, rīcības virzieniem „*Personību attīstoša mūžizglītība, īpaši radošuma attīstīšana bērnu un jauniešu vispārējā formālajā izglītībā un neformālajā izglītībā*”, „*Kvalitāte un izcilība vidējā profesionālajā kultūrizglītībā*”, „*Konkurētspējīga augstākā izglītība un pētniecība*” un „*Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība*”.

Prioritāte ir saskaņota ar NAP prioritātes *Cilvēka drošumspēja* rīcības virziena *Kompetenču attīstība* mērķiem *Nodrošināt visiem bērniem un jauniešiem kvalitatīvu un konkurētspējīgu pamatizglītību un vidējo izglītību, kā arī pieeju nodarbībām un aktivitātēm ārpus formālās izglītības, samazināt bērnu un jauniešu ar zemām pamatprasmēm īpatsvaru, vienlaicīgi palielinot skolēnu īpatsvaru, kuri uzrāda augstākos kompetenču līmeņus un Balstoties uz starptautiskajām tendencēm un darba tirgus prognozēm, veidot adaptētiesspējīgu un konkurētspējīgu profesionālās izglītības sistēmu* un prioritātes *Cilvēka drošumspēja* rīcības virziena *Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzatbildība kā piederības Latvijai pamats* mērķiem *Veicināt iedzīvotāju piederību, pilsonisko apziņu un lepnumu par savu valsti un tautu, Palielināt iedzīvotāju savstarpēju sazināšanos un uzticēšanos, Veicināt Latvijas iedzīvotāju palikšanu un Latvijas valsts piederīgo atgriešanos Latvijā un Palielināt latviešu valodas lietojumu sabiedrībā, stiprinot latviešu valodas pozīciju ikdienas saziņas situācijās.*

Rīcības virzieni:

- Atbalsts konkurētspējīgai visu līmeņu izglītībai un personību attīstoša mūžizglītība
- Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība.

Politikas un darbības rādītāji

Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība (2008)	2014	2017	2020
Nodrošināta konkurētspējīga augstākā izglītība un pētniecība	Prakses vietu skaits LNA (praksi izgājušo skaits)	-	8	15	20
	Zinātnisko darbu skaits (t.sk. grāmatas, raksti un publikācijas SCI, periodiskajos izdevumos)	71	50	60	65
Personību attīstoša mūžizglītība, īpaši radošuma attīstīšana bērnu un jauniešu vispārējā formālajā izglītībā un neformālajā izglītībā	Nodarbību skaits skolēniem	20	40	40	50
Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība	Kursu, semināru skaits profesionālajai pilnveidei	34	14	20	50

Rīcības virzienu ietvaros veicamie uzdevumi un aktivitātes

	Uzdevumi	Galvenās aktivitātes	Izpildes termiņi	Atbildīgās institūcijas	Iesaistītās institūcijas	Papildus finansējuma apjoms, euro	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Atbalsts konkurētspējīgai visu līmeņu izglītībai un pētniecībai un personību attīstoša mūžizglītība							
1.1.	Veicināt arhīvpedagoģijas darbu, lai sadarbībā ar vēstures skolotājiem izstrādātu inovatīvus mācību līdzekļus mācību satura apgūšanai pamatizglītībā un vispārējā vidējā izglītībā	tematisko dokumentu komplektu sagatavošana, saistot to ar izglītības standartu īstenošanu, un izplatīšana izglītības iestādēm;	2015.–2020.	LNA	IZM, Vēstures skolotāju apvienība		ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums
		attālināti pieejamu mācību resursu veidošana.	2015.–2020.	LNA	ZM, Vēstures skolotāju apvienība	9 960/gadā	ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums (VKKF)

1.2.	Veidot bāzi profesionālo iemaņu apgūšanai, sadarbojoties ar augstskolām un profesionālās izglītības iestādēm	• .profesionālās prakses centra izveide darbā ar elektroniskajiem un tradicionālajiem dokumentiem; • prakses nodrošināšana pergamenta, papīra dokumentu, iesējumu un fotogrāfiju restaurācijai; • prakses nodrošināšana vēstures, dokumentu pārvaldības, arhīvniecības un restaurācijas u.c. studentiem.	2017.–2018.	LNA	LU, Rēzeknes augstskola, ERM izstrādātāji	28 450	ES struktūrfondi un programmas
			2015.–2020.	LNA	RTU, Celtniecības koledža		ES struktūrfondi un programmas
			2015.–2020.	LNA	LU, RTU, Rēzeknes augstskola, Celtniecības koledža		Valsts budžeta finansējums
2. rīcības virziens – Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība							
	Aktīvi atbalstīt profesionālās pilnveides iespējas dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistiem	• sistemātiska informatīvo semināru organizēšana; • attālināti pieejamu mācību resursu veidošana. • Nozaru specifiskajām vajadzībām atbilstošas profesionālās pilnveides nodrošināšana arhīvu jomā strādājošiem	2015.–2020.	LNA	Visas institūcijas, Arhīvistu biedrība		Valsts budžeta finansējums
			2015.–2020.	LNA	Arhīvistu biedrība	9 960	ES fondu līdzekļi
			2015.–2020.	LNA	Visas institūcijas		Valsts budžeta finansējums

5.3. Veicināt uzņēmējdarbību, radot priekšnoteikumus, lai NDM kļūtu par brīvā laika platformu un to aktīvi izmantotu zinātnes un inovatīvu produktu attīstībai

Prioritāte atbilst „*Radošajā Latvijā*” stratēģiskajam mērķim *Konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas*, kas paredz veicināt radošā potenciāla un kultūrā balstīto inovāciju pārnesei uzņēmējdarbībā, sekmējot radošo industriju uzņēmējdarbības attīstību, eksportspēju un valsts starptautisko konkurētspēju, rīcības virzieniem „*Uzņēmējdarbības izaugsme radošo industriju sektorā*”, „*Radošo industriju sektora konkurētspēja un eksports*”, „*Inovācijām labvēlīgas infrastruktūras un vides attīstība*” un „*Sabiedrības informēšana, radošo industriju pētniecība un monitorings*”.

Prioritāte ir saskaņota ar NAP prioritātes *Tautas saimniecības izaugsme* rīcības virzienu *Augstražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi* mērķi *Komercializējamu radošo industriju attīstība* un prioritātes *Tautas saimniecības izaugsme* rīcības virziena *Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība* mērķi *komercializējot zināšanas, veicināt inovatīvu, starptautiski konkurētspējīgu produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu un ieviešanu ražošanā, šādi paaugstinot minēto produktu izlaidēs apjoma īpatsvaru tautas saimniecībā*.

Rīcības virzieni

- Privāto arhīvu attīstības un privāto pakalpojumu sniedzēju darbības veicināšana
- NDM kā inovāciju resurss

Politikas un darbības rādītāji

Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība (2008)	2014	2017	2020
Sekmēt jaunu uzņēmumu veidošanos un uzņēmējdarbības izaugsmi	Akreditēto privāto arhīvu skaits	-	4	6	8

Rīcības virzienu ietvaros veicamie uzdevumi un aktivitātes

	Uzdevumi	Galvenās aktivitātes	Izpildes termiņi	Atbildīgās institūcijas	Iesaistītās institūcijas	Papildus finansējuma apjoms, <i>euro</i>	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens - Privāto arhīvu attīstības un privāto pakalpojumu sniedzēju darbības veicināšana							
	Veicināt privāto arhīvu attīstību un privāto pakalpojumu sniedzēju darbību	• akreditēto privāto arhīvu monitorings;	2015.–2020.	LNA	KM, Privātie arhīvi, Darba devēju konfederācija, Arhīvistu biedrība		Valsts budžeta finansējums
		• institūciju dokumentu aprakstīšanas deleģēšana privātpersonām;	2020.	MK	KM, FM		Valsts budžeta finansējums
2.rīcības virziens - NDM kā inovāciju resurss							
	Attīstīt NDM kā brīvā laika platformu	• NDM atkalizmantošanas veicināšana un izmantošana jaunu inovatīvu produktu radīšanā (saistīts ar digitālo resursu veidošanu)	2015.–2020.	LNA		.	valsts budžeta finansējums, privātais finansējums

5.4. Nodrošināt līdzvērtīgu LNA pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā

Prioritāte atbilst „Radošajā Latvijā” izvirzītajam stratēģiskajam mērķim *Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība*, kas paredz veicināt lokālajā kultūrā un radošumā balstītu reģionālo izaugsmi un kvalitatīvas dzīves telpas attīstību, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību ikvienam iedzīvotājam, rīcības virzieniem „*Kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstības un pieejamības nodrošināšana*”, „*Radošu un ekonomiski aktīvu cilvēkresursu piesaistes sekmēšana un radošas vides veidošana ārpus Rīgas*” un „*Attīstīt Rīgu par Ziemeļeiropas kultūras metropoli un veicināt tās pozitīvu ietekmi uz Latvijas līdzsvarotu izaugsmi*”.

Prioritāte ir saskaņota ar NAP prioritātes *Izaugsmi atbalstošas teritorijas* rīcības virziena *Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai* mērķi *Nodrošināt pakalpojumu ērtu pieejamību elektroniskā veidā* un prioritātes *Izaugsmi atbalstošas teritorijas* rīcības virziena *Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana* mērķi *Kultūras kapitāla resursu ilgtspējīga izmantošana*.

Rīcības virzieni:

- Pakalpojumu attīstība, paplašinot pakalpojumu pieejamības un izmantošanas iespējas ekonomiskajā darbībā
- Līdzsvarota reģionālo struktūrvienību attīstība

Politikas un darbības rādītāji

Politikas rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība (2008)	2014	2017	2020
Nodrošināta kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstība un pieejamība	Digitāli pieejamo krājuma vienību īpatsvara pieaugums (NDM un tā uzziņu sistēmas pieejamības apjoms tiešsaistē), %	100	102	105	110
	Izsniegto sociāli tiesisko arhīva izziņu skaits	38 800	19 000	16000	16000

Rīcības virzienu ietvaros veicamie uzdevumi un aktivitātes

	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņi	Atbildīgās institūcijas	Iesaistītās institūcijas	Papildus finansējuma apjoms, euro	Finansējuma avoti
1. rīcības virziens – Pakalpojumu attīstība, paplašinot pakalpojumu pieejamības un izmantošanas iespējas ekonomiskajā darbībā							
1.1.	Nodrošināt kompetentu klientu apkalpošanu un pakalpojumu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem	- vienas pieturas aģentūras principa ievērošana klientu apkalpošanā; - LNA lasītavu darba optimizēšana atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām; - Fiziskas pieejas arhīviem nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; - portāla versijas izveide cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; - portāla izmantošana saziņai ar klientiem un sociālo tīklu izmantošana; - elektronisko pakalpojumu nodrošināšana iedzīvotājiem un jaunu e-pakalpojumu attīstība. - Esošo kultūras pakalpojumu stiprināšana un jaunu kultūras pakalpojumu pieejamības veicināšana bez jebkādas diskriminācijas, tostarp veicinot sociālo iekļautību personām ar funkcionālajiem traucējumiem - Arhīvu nozares speciālistu kompetences uzlabošana digitālā kultūras mantojuma veidošanas, saglabāšanas un izmantošanas jomās	2015.–2020. 2015.–2020. 2016.–2020 2015. 2015.–2020. 2015.–2020. 2015. –2020. 2015.–2020.	LNA LNA LNA LNA LNA KM, VNĪ	 VNĪ KISC KISC visas institūcijas LNA	 Sk.5.1.prioritāti punktu 2.2.2. 14 230 Saistīts ar VVAIS uzturēšanu 142 3000	Valsts budžeta finansējums Valsts budžeta finansējums ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums Valsts budžeta finansējums (VKKF) Valsts budžeta finansējums Valsts budžeta finansējums ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums Valsts budžeta finansējums
1.2.	Veikt tiešsaistē pieejamu meklēšanas līdzekļu sagatavošanu un nodrošināt	VVAIS uzturēšana un attīstība;	2015.–2020.	LNA	KISC	1 383 740	ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums

	tematiskā digitālā satura un citu digitālo produktu veidošanu	• tiešsaistē pieejamu meklēšanas līdzekļu veidošana un pilnveidošana;	2015.–2020.	LNA			ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums, privātais finansējums
		• tematiska digitālā satura un citu produktu veidošana, t.sk. filmu digitālās restaurācijas laboratorijas izveide uz LNA bāzes;	2015.–2020.	LNA		1 422 870	ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums, privātais finansējums
		• LNA kā dokumentu digitalizācijas kompetences centra attīstīšana;	2015.–2020.	LNA	LU, LNB, KISC		valsts budžeta finansējums
		• Vietnes Raduraksti, kas apvienotu visus digitālos produktus, domātus cilvēkvēstures (dzimtas vēstures) un savas apkārtnes pētīšanai, modernizācija un uzturēšana;	2015.–2020.	LNA	NVO	509 000	ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums, privātais finansējums
		• piedalīšanās Eiropas arhīvu tīkla izcilības portāla izveidē un uzturēšanā.	2015.–2020.	LNA		800/gadā	
2. rīcības virziens – Līdzsvarota reģionālo struktūrvienību attīstība							
2.1.	Pilnveidot un attīstīt reģionālo struktūrvienību infrastruktūru	• jaunu glabātavu izveide (celtniecība) reģionālajās struktūrvienībās;	2015.–2020.	LNA	VNĪ, KM	Sk.5.1.prioritāti punktu 2.2.1.	Valsts budžeta finansējums
		• reģionālo struktūrvienību lasītavu – mācību klašu modernizācija un izstāžu telpu veidošana un modernas ar interaktīviem elementiem, izstāžu zāles izveide Rīgā;	2015.–2020.	LNA	VNĪ	Sk.5.1.prioritāti punktu 2.2.1	ES struktūrfondi un programmas, valsts budžeta finansējums

5. Plānotā nevalstisko organizāciju (NVO) iesaiste Arhīvu nozares stratēģijas 2015. – 2020. gadam īstenošanā

Arhīvu nozarē darbojas viena nevalstiska organizācija – Latvijas Arhīvistu biedrība, (turpmāk – LAB) kuras biedri ir fiziskas personas, kuru mērķis ir apvienot Latvijas arhīvzinātnes, arhīvniecības un dokumentu pārvaldības speciālistus un interesentus, lai veicinātu Latvijas nacionālā dokumentārā mantojuma veidošanu, uzkrāšanu, saglabāšanu, izmantošanu un popularizācija.

Kultūras ministrijai nav noslēgts līdzdalības līgums ar LAB, tā nesaņem finansējumu no Kultūras ministrijas. Saskaņā ar Arhīvu likuma 19. pantu Kultūras ministrijas konsultatīvās institūcijas Arhīvu padomes sastāvā ir divi LAB pārstāvji. Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 3. maija noteikumiem Nr.337 „Privātu arhīvu akreditācijas kārtība” Privātu arhīvu akreditācijas komisijā tiek iekļauts Latvijas Arhīvistu biedrības pārstāvis.

Darbs pie Nacionālā dokumentārā mantojuma saglabāšanas jautājumiem notiek sadarbībā ar Latvijas Restauratoru biedrību (LRB).

<i>Rīcības virziens</i>	<i>NVO veicamie uzdevumi</i>	<i>Sasniedzamie rezultāti</i>	<i>Iesaistītās NVO</i>
5.1.1. Mērķtiecīga NDM papildināšana ar autentiskiem un ticamiem dokumentiem ar arhīvisko vērtību	Iesaistīšanās publisko dokumentu un arhīvu pārvaldību regulējošo normatīvo aktu izstrādē un to apspriešanā	2015. gadā izstrādāti grozījumi Arhīvu likumā un uz Arhīvu likuma pamata pieņemtajos 4 Ministru kabineta noteikumos, kas precīzi regulē darbu nozarē un atspoguļo ar IKT attīstību saistītās izmaiņas.	LAB
5.1.2. NDM saglabāšana un ilgtspējīgas infrastruktūras izveide	Piedalīties mūsdienīga (mūsdienīga kultūras mantojuma vai vadlīniju?) kultūras mantojuma saglabāšanas vadlīniju izstrādē un popularizēt labās prakses piemērus.	2016. gadā izstrādātas vadlīnijas kultūras mantojuma saglabāšanā.	LAB, LRB
5.1.3. Izmantot NDM saliedētas, uz zināšanām balstītas sociālās atmiņas veidošanai	Līdzdarboties ar LNA tematisku publikāciju un izstāžu sagatavošanā un pasākumu organizēšanā par sabiedrībai aktuālām tēmām	Sagatavotas izstādes un publikācijas, kas stiprinās piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai (2–3 izstādes vai publikācijas katru gadu)	LAB

5.2.3. Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība	Aktīvi atbalstīt profesionālās pilnveides iespējas dokumentu un arhīvu pārvaldības speciālistiem	LAB sadarbībā ar LNA izstrādāta mācību programma institūciju speciālistu apmācībai (2015. g.), apmācību uzsākšana no 2016. g.	LAB
5.3.1. Privāto arhīvu attīstības un privāto pakalpojumu sniedzēju darbības veicināšana	Darbs privāto arhīvu akreditācijas komisijā	Akreditēti privātie arhīvi, kas nodrošina kvalitatīvu publisko dokumentu un arhīvu pārvaldību	LAB

7. Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Stratēģijas īstenošanas novērtēšana notiek katru gadu, gatavojot Publisko pārskatu un analizējot iepriekšējā gada rezultātus.

Līdz 2017. gada 1.aprīlim tiek nodrošināta nepieciešamā informācija „Radošās Latvijas” īstenošanas starpposma informatīvajam ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā, bet līdz 2021. gada 1. aprīlim informācija pamatnostādņu „Radošā Latvija” īstenošanas gala ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā.

Nepieciešamības gadījumā LNA sagatavos grozījumus stratēģijā.

Nacionālā arhīva direktore

M. Sprūdža